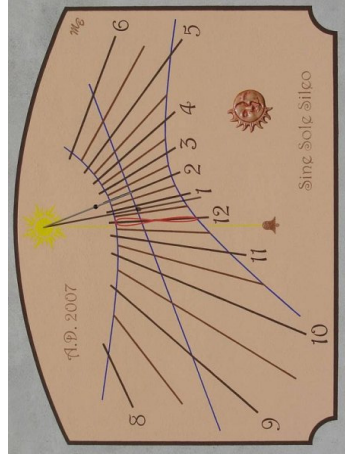
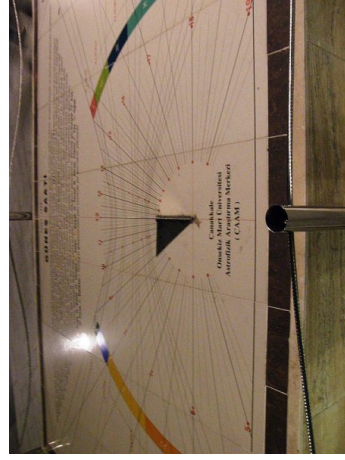

ranní do šesté odpolední. Datové čáry jsou tři, pro rovnodennost a slunovraty. Jako ukazatel je použit polos s nodem. Plocha číselníku je doplněna datem zhotovení „AD 2007“, iniciálami autora a je připojeno také motto „SINE SOLE SILEO“.

Obr. 22 — Sliac, SNP 50, SK ZV 4.

Snímek hodin, které se umístily na třetím postu, byl pořízen v Turecku, konkrétně ve městě Canakkale, na ná březí u přístavu. Hodiny se staly nejen velkým turistickým lákadlem, ale i občasným cílem vandalů. Jedná se o rozměrné vodorovné sluneční hodiny s bohatou gnómonickou výbavou, které zabírají plochu $2,4 \times 4$ m. Jako ukazatel je použita trojúhelníková kulisa. Pracovní rozsah číselníku začíná 20 minut před pátou hodinou a končí 20 minut po hodině devatenácté, s jemnějším dělením po deseti minutách. Datových čar je čtrnáct. Sedm z nich připadá vstupům Slunce do jednotlivých znamení. Pro lepší orientaci jsou barevně rozlišené po stranách číselníku. Na obou stranách jsou ještě datové stupnice se značkami po dekádách jednotlivých měsíců.

Obr. 23 — Canakkale, TR XX 7.

SLOVO ÚVODEM. Tímto Povětronem především plníme „resty“ z první poloviny roku. Není třeba se lekat čínských znaků na obálce — nejsou samoúčelné, jak vysvětluje v prvním článku Martin Lehký. Je ostatně autorem i mnoha dalších textů, včetně zprávy o činnosti dalekohledu Jana Šindela. Jaromír Čiesla nás provází po několika vzdálenějších hvězdárnách a přináší i anketu slunečních hodinářů.

Miroslav Brož

Obsah

	strana
Martin Lehký: <i>Planetka (4179) Toutatis pod čínským drobnohledem</i>	3
Martin Lehký: <i>Zatmění planety 2012 XE₅₄</i>	4
Martin Lehký: <i>Nečekaný návrat komety 273P/Pons-Gambart</i>	6
Martin Lehký: <i>Přiběh komety 274P/Tombaugh-Tenagra</i>	9
Martin Lehký: <i>Zpráva o činnosti JST a HK25 za rok 2012</i>	12
Martin Lehký: <i>Přehled vizuálních pozorování za rok 2012</i>	16
Tomáš Locker: <i>Děni na obloze v září a říjnu 2013</i>	17
Martin Lehký: <i>První pozorování reflektorem HK10</i>	17
Jaromír Čiesla: <i>Z Třince to Těšína</i>	21
Jaromír Čiesla: <i>Sluneční hodiny 4. kvartálu</i>	28

Titulní strana — Kompozice snímků blízkozemní planety (4179) Toutatis pořízená sondou Chang'e 2 během průletu 13. prosince 2012. Jednotlivé snímky zachycují planetku ve vzdálenosti od 240 do 93 km. Maximální rozlišení je 10 metrů na 1 pixel. K článku na str. 3.

Vydala: **Astronomická společnost v Hradci Králové** (7. 9. 2013 na 271. setkání ASHK) ve spolupráci s **Hvězdárnou a planetáriem v Hradci Králové**
vydání 1., 32 stran, náklad 100 ks; dvouměsíčník, MK ČR E 13366, ISSN 1213-659X
Redakce: Miroslav Brož, Martin Cholasta, Josef Kujal, Martin Lehký,
Miroslav Ouhrabka, Lenka Trojanová a Miloš Boček
Předplatné tištěné verze: využívá redakce, cena 35,- Kč za číslo (včetně poštovného)
Adresa: ASHK, Národních mučedníků 256, Hradec Králové 8, 500 08; IČO: 64810828
e-mail: (ashk@ashk.cz), web: (<http://www.ashk.cz>)

Na dostupných snímcích není dostatečně patrné, jaký ukazatel byl u těchto hodin použit. V ploše číselníku se nachází toliko úchyt od svodu hromosvodu. S velkou pravděpodobností byl použit kolmý ukazatel s nohem. Motto „GALLUS FLEERE MONET DUM POTES, HORA FLUIT“ by šlo přeložit jako „Kohout křikem varuje a čas plyne“.

A jaké byly výsledky v zahraniční části soutěže? V obci Au an der Donau, na nároží ulic Hafentraße a Marktstraße směrem k Dunaji, můžeme spatřit zajímavě řešené polární válcové sluneční hodiny. Jak z názvu vyplývá, číselník je vynesena na válcové ploše rovnoběžné s polární osou. Jedná se o robustně vyhlížející kovářskou práci, která stojí na chatrné nožce. Jako ukazatel je použit malý kruhový otvor uprostřed ocelového terčíku. Paprsek procházející otvorem vykreslí díky stínění velice ostrou a kontrastní stopu na ploše číselníku. Pro lepší zobrazení lze terčík natočit ve směru ke Slunci. Číselník je rýskami dělený po dvaceti minutách. Plocha číselníku je doplněna sedmi datovými čarami, k určení polohy Slunce ve zvěrokruhu, a vyznačenou ekliptikou s názvy jednotlivých měsíců a příslušných souhvězdí.

Obr. 21 — Au an der Donau, AT PE 3.

Na druhé pozici se umístily svislé sluneční hodiny, které se nacházejí na náměstí SNP ve Sliachi. Kromě čistého a barevně střízlivého ladění přispělo k poměrně vysokému hodnocení použití analemy pro 12 hodinu (se symbolem zvonečku pro pravé poledne). Jak je na snímku vidět, poloha značky pro pravé poledne je bohem od rysky pro dvanáctou hodinu. Z toho lze odvodit, že je u hodin provedena korekce na zeměpisnou délku. Pro zdejší stanovisko činí tato korekce –16 minut a 35 sekund. To znamená, že oproti pásmovému poledníku nastává pravé poledne o 16,5 minuty dříve. Rozsah číselníku s dělením po půl hodině je od osmé hodiny

*